

Defensores dels Drets Humans

**PROPOSTES D'ACTIVITATS
DIDÀCTIQUES
PRIMAVERA 2020**

ÍNDEX

02	QUADRE D'ACTIVITATS
03	PERFILS DEFENSORES
06	ACTIVITAT 01. UNA NOVA TERRA
08	ACTIVITAT 02. ESCOLLIM?
10	ACTIVITAT 03. I TÚ, QUÈ OPINES?
12	ACTIVITAT 04. QUI ES QUEDA ENRERE?
14	ACTIVITAT 05. I TÚ, QUÈ FARIES?
16	ACTIVITAT 06. MISSATGES SEXISTES
18	ACTIVITAT 07. ETIQUETES QUE DISCRIMINEN
20	ACTIVITAT 08. VIURE AMB MENYS?
22	ACTIVITAT 09. IMATGES DE PAU
24	ACTIVITAT 10. VIOLÈNCIA ALS MITJANS
26	MATERIAL COMPLEMENTARI

Formularis de valoració:

Per al professorat clica [AQUÍ](#)

Per a l'alumnat clica [AQUÍ](#)

Coordinació: Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

Autoria: Montse López consultora i formadora en educació en drets humans

Febrer 2020

NÚM.	TÍTOL I BREU RESUM	DRET	PERSONA DEFENSORA	EDAT	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
A01	UNA NOVA TERRA Joc de rol / Priorització: Imaginem que hem de viatjar cap a una nova terra. Per tal d'arribar-hi hem de llançar tot allò que no necessitem	Dret a l'educació en drets humans Art. 26.2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	TOTES	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic · Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A02	ESCOLLIM? Debat / Priorització: Decidim quins articles del Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics escollim i parlem de la interdependència entre drets	Drets Civils i Polítics Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics	TOTES	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic
A03	I TÚ, QUÈ OPINES? Visionat / Debat: Visionem curt "No penso callar" d'Amnistia Internacional. Escrivim afirmacions o preguntes entorn a la llibertat d'expressió i fem debat en format peixera	Dret a la llibertat d'opinió i d'expressió Art. 19 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	TOTES	14+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic
A04	QUI ES QUEDA ENRERE? Joc de rol: Ens posem a la pell d'una altra persona i es plantegen les desigualtats com a motiu de discriminació i exclusió a les minories	Dret a la no discriminació Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans	TOTES	14+	· Comunicativa, lingüística i audiovisual · Social i ciutadana · Coneixement i la interacció amb el món físic · Artística i cultural
A05	I TÚ, QUÈ FARIES? Joc de rol / Priorització: Ens posem en la pell d'una altra persona i segons les notícies decidim què fem: si deixariem casa nostra, la nostra ciutat o el nostre país.	Drets de les persones refugiades i la població migrada Art. 14 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH)	TOTES	14+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i interacció amb el món físic · Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria
A06	MISSATGES SEXISTES Vídeos / Debat: Visionat de tres vídeos per tal de debatre sobre estereotips sexistes amb pràctica d'escolta activa intercanviat els papers d'oradora, oient i observadora.	Drets de les dones Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona	Yurani Cuellar (Colòmbia) Gerifel Cerillo (Filipines) Lucinda Evans (Sudàfrica) Karla Avelar (El Salvador)	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic

NÚM.	TÍTOL I BREU RESUM	DRET	PERSONA DEFENSORA	EDAT	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
A07	ETIQUETES QUE DISCRIMINEN Posicionament / Debat: Ens ubiquem en l'espai segons categories de sexe, orientació sexual, identitat i rols de gènere. Fem un quadre d'exemples i reflexionem sobre els estereotips i la discriminació.	Drets de les persones LGTBI+ Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans (DUDH) Declaració sobre orientació sexual i identitat de gènere	Karla Avelar (El Salvador)	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic
A08	VIURE AMB MENYS? Debat / Visionat: Reflexionem sobre l'impacte mediambiental del nostre consum partint de l'embolcall del nostre esmorzar i sobre la producció dels productes de consum visionant el vídeo "La història de les coses"	Dret al medi ambient Art. 3 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE)	Dimir Viana (Brasil)	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic · Matemàtica
A09	IMATGES DE PAU Teatre-imatge: Creem "imatges" sobre un conflicte o situació de violència. Posteriorment, representen com seria una "imatge de pau" en la mateixa situació	Dret a la pau Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE) Tractat de Comerç d'Armes (TCA)	Víctor Ochen (Uganda) Yurani Cuellar (Colòmbia) Gerifel Cerillo (Filipines)	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Coneixement i la interacció amb el món físic · Artística i cultural
A10	VIOLENCIA ALS MITJANS Reflexió / Debat: Fem llistat de mitjans coneguts i calculem els percentatges d'aquells materials que són violents i que inclouen armes.	Dret a la pau Art. 2 Declaració Universal dels Drets Humans Emergents (DUDHE) Tractat de Comerç d'Armes (TCA)	Víctor Ochen (Uganda) Yurani Cuellar (Colòmbia) Gerifel Cerillo (Filipines)	12+	· Social i ciutadana · Comunicativa, lingüística i audiovisual · Matemàtica

ACTIVITAT 01: UNA NOVA TERRA (EDUCACIÓ EN DRETS HUMANS)

OBJECTIUS:

- Valorar que és indispensable per a la supervivència i el desenvolupament.
- Relacionar les necessitats humanes amb els drets humans.
- Reconèixer el dret a rebre una educació en drets humans.

EDAT: 12+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Targetes en blanc o post-its
- Fulls de paperògraf i retoladors de colors
- Cinta adhesiva

3.- El grup comença el viatge i comencem a explicar la història del viatge on succeeixen tres incidents que ho dificulten, com per exemple:

1) estan cansades i no poden carregar tant;

2) han de saltar un mur i tan carregades no poden;

3) han d'amagar-se de la policia i amb tanta càrrega se'ls veu més;

4.- Cada vegada que hi hagi una incidència en el viatge, els grups han de decidir quines tres targetes han de descartar per tal de poder continuar. Allò que llencin no ho podran tornar a recuperar. Recollim les targetes que s'han llençat i les apilem.

5.- Anunciem que finalment hem arribat a la nova terra sans i estalvis. Donem temps perquè cada grup analitzi i prioritzi les targetes escollides en format escala o en format diamant posant-les en el full paperògraf o DINA5.

6.- Demanem als grups que penguin el seu full paperògraf o DINA5. Com si es tractés d'una exposició, convidem a les participants a que visitin i observin els altres paperògrafs. A continuació cada grup presenta el seu paperògraf i analitzem entre totes el que ha escollit i prioritzat cada grup.

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants que s'imaginin que de cop i volta han d'emprendre viatge cap a una nova terra on no hi ha res i on construiran una nova societat, i que només poden prendre tres coses amb elles. Han d'escriure una cosa a cada targeta. És tot l'equipatge que s'emporten per a la vida a una nova terra on no hi ha cap civilització desenvolupada. El viatge serà llarg i no podran tornar a casa seva.

2.- Fem grups de cinc o sis persones. Cada persona ha de presentar al seu grup les seves tres opcions i explicar les raons de les seves decisions. A continuació cada grup ha de consensuar un màxim de nou o dotze targetes (depenent del nombre de persones en els grups) que s'emportaran i que compartiran durant part del viatge.

ACTIVITAT 02: ESCOLLIM? (DRETS CIVILS I POLÍTICS)

OBJECTIUS:

- Entendre que els drets són universals, inalienables i interdependents
- Familiaritzar-se amb els drets civils i polítics i amb el Pacte Internacional que els recull
- Prioritzar i arribar a un consens mitjançant el debat

EDAT: 12+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Paper i bolígrafs
- Paperògraf i retoladors o pissarra i guix
- "Targetes de Drets" suficients per a la meitat del nombre de persones participants (veure material complementari)

DESENVOLUPAMENT:

1.- Comencem l'activitat amb una pluja d'idees sobre els drets humans per veure com de familiaritzat està el grup i/o per refrescar el que ja han après anteriorment sobre els drets humans.

2. - Fem grups de dos persones i donem a cada grup dues "Targetes de Drets", paper i bolígraf. A continuació, les parelles llegeixen els dos articles que tenen a les targetes i han de decidir quin dels dos és més important. Llavors escriuen les raons per haver escollit un dret en comptes de l'altre.

3.- Recollim les targetes de drets "menys importants". Demanem a cada grup de quatre que, amb el dret que han escollit, s'ajunti amb un altre grup de quatre. En aquest grup de vuit, repeteixen el primer pas i decideixen quin dels drets de les dues targetes és més important per a les persones participants i escriuen els seus arguments.

4.- De nou, recollim les targetes de "drets menys importants" i fem una llista amb el títol "Drets menys importants" en un paperògraf o a la pissarra.

5.- Quan els grups han pres la seva darrera decisió, demanem a cada grup que llegeixi en veu alta la «Targeta de Drets Humans» que han escollit com la més important i expliquen els motius d'haver fet aquesta elecció. A mesura que els van llegint, fem una llista amb el títol "Els nostres drets". Només quedaran de dos a quatre drets, depenent de la grandària del grup.

6.- REFLEXIONEM:

- Ha estat difícil posar-se d'acord? Per què?
- Per què heu escollit un dret en comptes d'un altre?
- Escoltant els arguments dels altres, heu canviat d'opinió respecte a un dret que creieu més important? Per què?
- Esteu d'acord amb els motius que els altres grups han donat per les seves eleccions? Per què?
- Tothom té els mateixos drets? Tothom té tots els drets?
- Aquests drets comporten responsabilitats? Quines?
- Quines són les persones o els col·lectius més vulnerables en aquest sentit?
- Quins exemples específics tenim de la interrelació entre els drets (p. ex. el dret a l'educació i el dret a la informació; el dret a la família i el dret a no ser separat dels progenitors)
- 8.- Repartim les targetes de drets «menys importants» aleatòriament i demanem a les persones participants que les llegeixin en veu alta. Parlem de què passaria si eliminéssim de la realitat aquests drets:
 - Imagineu què passaria sense el dret x? (Mencionem diversos drets de la llista de drets "menys importants")
 - Com us afectaria a vosaltres perdre algun d'aquests drets «menys importants»?
 - Com afectaria perdre algun dels drets «menys importants» als drets que hem escollit?

- Realitzem prèviament l'Activitat 01 "Una nova terra" d'aquest Dossier d'Activitats Didàctiques per tal relacionar les necessitats humanes amb els drets humans i explicar que els drets humans són universals, indivisibles, inalienables i interdependents, tal com diu la Declaració Universal dels Drets Humans.

- Expliquem que les targetes de drets que s'han fet servir són alguns dels drets recollits en el Pacte Internacional sobre els Drets Civils i Polítics i la diferència amb el Pacte Internacional sobre els Drets Econòmics, Socials i Culturals.

- Si el grup és nombrós, demanem que els grups de vuit persones s'ajuntin amb un altre grup de vuit i tornin a decidir quin dels drets de les dues targetes és més important i que escriguin els seus arguments. Finalment demanem que els dos grups de setze persones exposin els drets escollits i arribin a un consens sobre quin dret és més important mitjançant el debat. També podem començar per fer grups de tres o quatre persones depenent del nombre de persones participants.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT :

- Fem una revisió de quins són els drets humans del Pacte Internacional dels Drets Civils i Polítics a la web d'Amnistia Internacional Catalunya defensats per les persones defensores del Programa CDDH Primavera 2020.

- Consensem i redactem entre tots i totes un "conveni" amb drets i responsabilitats que considerem més importants pel propi grup i/o centre educatiu.

- Busquem històries als mitjans de comunicació sobre vulneració d'alguns dels drets civils o polítics, especialment situacions amb les quals no estiguin tan familiaritzats l'alumnat.

NOTA: Basada en [Activitat «23. Més important...per a qui?»](#) (ENLLAC) del Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants: Petit Compass del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educatores i Educadors en Drets Humans.

ACTIVITAT 03: I TU, QUÈ OPINES? (LLIBERTAT D'OPINIÓ I D'EXPRESSIÓ)

OBJECTIUS:

- Entendre el dret a la llibertat d'opinió i d'expressió i les seves limitacions o vulneracions.
- Comprendre la importància de la participació en les societats democràtiques.
- Millorar les aptituds personals per tal d'assolir el consens.

EDAT: 14+

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Ordinador amb accés a internet i altaveus, projectori i pantalla
- Vídeo "No penso callar" d'Amnistia Internacional
- Targetes en blanc i retoladors
- Cadires (tantes com persones participants)
- Dos cartells "a favor" i "en contra"

DESENVOLUPAMENT:

1.- Visualitzem el vídeo breu "No penso callar" d'Amnistia Internacional. Després de la visualització demanem a les persones participants quines idees i emocions expressen les persones protagonistes en relació a la llibertat d'expressió i opinió.

2.- Demanem a les participants que facin una pluja d'idees sobre les limitacions o vulneracions que es poden donar en la llibertat d'informació, expressió i opinió, tant al nostre entorn més proper (aula, escola, família, amistats) com en altres entorns (en l'àmbit municipal, estatal i internacional).

3.- Demanem a les participants que per parelles escriguin en una targeta una afirmació o pregunta sobre l'exercici de la llibertat d'expressió i opinió i les seves limitacions o dificultats. Recollim les targetes i fem una tria per proposar en el debat.

4.- Situem quatre cadires en un cercle al centre de la sala, apuntant cap al centre (és a dir, formant una ronda). Dues de les cadires representaran opinions a favor de l'afirmació (amb cartell enganxat que posi "a favor") i dues en contra de la mateixa (amb cartell enganxat que posi "en contra"). Aquestes cadires formen la peixera. Se situen més cadires als voltants per fora del cercle intern, també apuntant al centre.

5.- A continuació expliquem les pautes per a fer un debat en format peixera:

- Quatre persones ocupen les cadires de la peixera. Aquestes participants són els peixos. La resta de les participants seuen en les cadires addicionals per fora de la peixera i són les observadores. No pot quedar mai cap cadira buida a la peixera, ni poden estar les mateixes quatre persones en el debat tota l'estona.

- Solament els peixos poden parlar. Tothom que vulgui expressar la seva opinió s'aproparà a la peixera i farà un copet a l'esquena de la persona a la qual vol substituir (tenint en compte si està a una cadira "a favor" o "en contra"). S'evitarà entrar a la peixera per a repetir arguments.

- Establím un temps de debat per a cada tema; es podrà tallar abans si es creu que s'han esgotat els arguments.

6.- EN PLENÀRIA REFLEXIONEM:

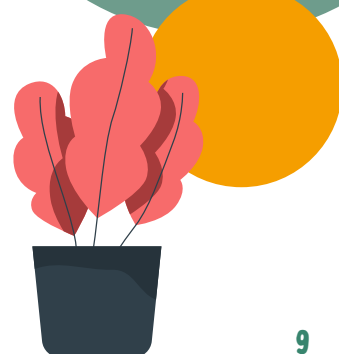
- Com us sentiu ara? Com us heu sentit durant el debat?:
 - Quan éreu peixos opinant?
 - Quan éreu observadores sense poder opinar?
 - Quan us han fet el copet a l'esquena per sortir de la peixera?
- Ha estat fàcil escoltar els arguments dels altres? Ha estat fàcil pensar i expressar arguments?
- Han canviat les vostres idees a mesura que escoltàveu nous arguments?
- Creieu que és important que totes i tots participem expressant la nostra opinió? Per què?
- Amb quines idees us quedeu de tot el que s'ha parlat?
- Per poder tenir una opinió i expressar-la, que necessitem prèviament? (dret a la informació i dret a participar)
- Quan i perquè es poden veure limitades o vulnerades la llibertat d'informació, expressió i d'opinió? Existeix censura al nostre país? A l'escola? A la ciutat?
- Creieu que les persones que defensen fan ús de la seva llibertat d'expressió? Creieu que poden patir vulneracions dels seus drets humans per fer-ho?

RECOMANACIONS:

- Aclarim que en aquest exercici la gent és lliure d'expressar opinions polèmiques o poc convencionals, sempre sense ofendre a cap de les persones presents. Convidem també que tothom pugui expressar opinions i punts de vista amb els que no necessàriament estiguin d'acord, per tal de mantenir viu el debat i fer l'esforç de posar-se a la pell de les persones amb diferents opinions.
- Moderem el debat dinamitzant-lo amb les afirmacions i preguntes dels post-its o d'altres que tinguem preparades, assegurant que se segueixin les regles de la peixera i controlant el temps.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

- Fem una recerca sobre quines són les denúncies realitzades per les persones defensores convidades del Programa CDDH Primavera 2020 que han estat objecte de persecució i opressió a la seva llibertat d'expressió i opinió.
- Fem un article d'opinió en relació al que hem après amb aquesta activitat sobre la llibertat d'expressió i opinió i ho publiquem al blog del nostre centre educatiu.
- Explorem altres maneres artístiques d'expressar les nostres opinions i fer denúncia, com ara amb el rap, amb l'Activitat 03 "Rap contra la discriminació" del [Dossier d'Activitats Didàctiques del Programa CDDH Primavera 2019](#).

ACTIVITAT 04: QUI ES QUEDA ENRERE? (NO DISCRIMINACIÓ)

OBJECTIUS:

- Promoure l'empatia amb les persones que són diferents.
- Prendre consciència sobre la desigualtat d'oportunitats a la societat.
- Fomentar la comprensió de la diversitat i les possibles conseqüències de pertànyer a un grup minoritari i/o vulnerabilitzat.

EDAT: 14+

TEMPS: De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Targetes de rols i situacions (veure material complementari)
- Un espai obert
- Un aparell d'àudio i música tranquil·la i suau.

DESENVOLUPAMENT:

1.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol i creem un ambient tranquil. Convidem a les persones participants a asseure's (preferiblement en el sòl) i a romandre en silenci durant una estona, fent respiracions profundes amb els ulls tancats.

2.- Repartim les targetes de rols a les participants i els hi demanem que les llegeixin, les guardin i no les mostrin a ningú. Per ajudar a les participants a construir un retrat dels seus rols i de les seves vides, els convidem a pensar un nom pel seu personatge i llegim alguna de les següents preguntes amb pauses, mentre escoltem música suau de fons:

- Com era la teva infantesa?
 - En quin tipus de casa vas viure? Quantes persones hi vivíeu? Qui formava part de la teva família?
 - Quina classe de jocs vas jugar? Amb qui jugaves? Què t'agradava fer?
 - Anaves a l'escola? A quina escola? Quines matèries t'agradaven més?
 - Quin tipus de treball tenien els teus pares?
 - Què fèieu durant les vacances?
- Com és la teva vida diària ara?
 - On vius? Amb qui?
 - La teva família és diferent a la de la infantesa? I els teus amics o amigues?
 - Treballes? En què? Amb els diners que guanyes en tens prou per cobrir les teves despeses?
 - Què fas al matí, a la tarda, a la nit?
 - Què fas en el teu temps lliure?
 - Què fas en les teves vacances?
- Què et fa feliç? Què t'emociona? Què t'enfada? Què et posa trist? A què tens por?

3.- Demanem a les participants que romanguin en silenci absolut formant una fila, un al costat de l'altre (com en una línia de partida). Els hi fem saber que es llegirà una llista de situacions. Cada vegada que puguin contestar "sí" a la situació, hauran de fer un pas al capdavant. En cas contrari, hauran de romandre en el lloc on estan i no moure's. Si la frase pot ser certa per a aquesta persona que estan imaginat, llavors, han d'avançar un pas endavant. Si no, s'han de quedar quiets.

4.- Llegim les situacions d'una a una. Es fa una pausa entre elles per donar temps a les participants que facin, o no, un pas al capdavant i tirar una mirada al voltant per fixar-se en les posicions de les altres participants. Les convidem a respirar profundament cada vegada que decideixen sobre una situació i revisin com se senten i com està el seu cos.

5.- Al final, convidem a les participants a fixar-se en les seves posicions finals. Llavors els hi donem un parell de minuts per sortir del rol abans de passar a la reflexió (per exemple: respirant, comptant fins a tres i dient en veu alta el seu nom propi).

6.- REFLEXIONEM:

- Què ha passat en aquesta activitat? Com us sentiu? Com està el vostre cos?
- Us ha estat fàcil o difícil de fer el rol que us ha tocat? Per què?
- Com us heu construït la identitat d'aquesta persona a qui representàveu? Us heu inspirat en alguna persona?
- Com us heu sentit imaginant-vos com aquesta persona? Tenia quelcom amb comú amb vosaltres?
- Com us heu sentit quan fèieu un pas endavant? I quan no?
- Si fèieu passes endavant sovint, quan us heu adonat que la resta no avançaven tant com vosaltres?
- Per què creieu que la persona que representàveu avançava o no avançava?
- Heu sentit en cap moment que no es respectaven o que es vulneraven els vostres drets humans?
- Creieu que això que ha passat aquí passa també en el món que vivim? Per què creieu que passa?
- Què fa que algunes persones tinguin més o menys oportunitats que a d'altres? Què fa que hi hagi desigualtats socials?
- Què fa que alguns grups tinguin vulnerats els seus drets humans? Són grups vulnerables o vulnerabilitzats?
- Per què creieu que els anomenem vulnerabilitats i no vulnerables? Quina diferència hi ha?

PROPOSTES D'ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PRIMAVERA 2020

RECOMANACIONS:

- Modifiquem o creem les pròpies targetes de rol de manera que siguin properes a la realitat de les participants i al context actual, mantenint l'equilibri de gènere i diversitat i tenint cura d'evitar posar en evidència participants que es puguin trobar en una situació personal que pugui ser massa semblant a la d'una targeta de rol en concret.
- Per tal d'emfatitzar l'impacte de veure com va creixent la distància entre les persones participants, adaptem els rols de manera que només unes poques persones puguin avançar, és a dir, que puguin contestar «sí».
- Parem especial atenció a les participants que es puguin trobar inquietes, tocades emocionalment, que no aconseguixin sortir del rol un cop acabat l'exercici, o que mostrin un comportament poc habitual, i intentem parlar individualment amb aquestes persones.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT:

- Coneixem a les persones defensores del Programa CCDDH Primavera 2020, i identifiquem quines són les minories i/o grups vulnerabilitzats que representen i defensen.
- Fem una recerca sobre els grups vulnerabilitzats o minories que hi ha al municipi: quines dificultats, oportunitats i reptes tenen, quines aportacions fan a la comunitat i quins deures i responsabilitats tenen cap a aquestes persones elles mateixes, la comunitat i el govern.
- Convidem a representants de grups vulnerabilitzats o minories presents al municipi per tal que comparteixin les seves dificultats, reptes i aportacions.

NOTA: Adaptada de l'Activitat «37. Un pas endavant» del Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants: Petit Compass del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educaadores i Educadors en Drets Humans.

A05: I TÚ, QUÈ FARIES? (DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT)

OBJECTIUS:

- Analitzar les causes per les quals la gent migra.
- Introduir els conceptes de persona refugiada i sol·licitant d'asil.
- Fomentar l'empatia amb les persones migrants i refugiades.

EDAT: 14+

TEMPS: De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i interacció amb el món físic
- Social i ciutadana
- Autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

MATERIALS:

- Targetes de rols (veure material complementari)
- Situacions i notícies (veure material complementari)

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants que facin una pluja d'idees de les coses que els hi agrada sobre el lloc on viuen. A continuació, demanem a les participants què creuen que passaria si aquestes coses els hi fossin arravatades, què farien i a on anirien.

2.- Expliquem que aquesta activitat és un joc de rol, on a cadascuna se li repartirà un paper i hauran de prendre decisions sobre si deixarien casa seva segons les notícies que els hi anirem donant. Donem a cada persona participant una targeta de rol (segons el nombre de participants s'han de repetir els rols sense que ho sàpiguen). Després de llegir el seu rol, els hi demanem que tanquin els ulls i s'imaginin qui és aquesta persona: quines necessitats, preocupacions, desitjos, motivacions i emocions té.

3.- Expliquem que llegirem una sèrie de notícies, i que tot i que són inventades hi ha gent que passa per situacions reals molt similars. Cada participant ha de decidir si la situació descrita en la notícia els faria deixar casa seva o no, deixar casa seva però quedar-se en el seu país, o deixar el seu país. Expliquem que una cantonada de l'habitació representarà casa seva, una altra la resta del país, i una altra la resta del món. Podem posar una etiqueta gran a cada cantonada amb el títol.

4.- En cada notícia totes les participants hauran de començar a casa seva. Quan hi hagi una nova notícia cada participant s'haurà de moure o quedar a la cantonada segons considerin, sense importar el que esculli la resta de participants.

5.- Després de cada notícia demanem que en silenci pensin com s'han sentit i perquè han escollit aquella cantonada i contempli quantes persones hi ha cada cantonada. En aquelles situacions que han decidit marxar, fem en veu alta les següents reflexions per tal que hi pensin:

- Per què has pres aquesta decisió? Com et sents?
- Què necessites pel viatge? I per la casa nova?
- Com afecta la teva decisió a la teva comunitat?

7.- REFLEXIONEM EN PLENÀRIA:

- Com us heu imaginat el vostre personatge?
- Hi ha hagut diferències entre les quals teníeu el mateix personatge?
- Com us heu sentit cada vegada que decidíeu marxar de casa? I no marxar?
- Us heu sentit especialment vulnerables pel vostre rol? Per què?
- Per què heu fet aquesta elecció? Us he sentit lliures d'escollir el que volíeu fer?
- Per què creieu que la gent marxa de la seva ciutat o del seu país?
- Com són vulnerats els seus drets humans?
- Quina relació té amb les experiències i històries de vida de les persones migrants, refugiades o sol·licitants d'asil?

RECOMANACIONS

· Per tal d'ajudar a les participants a identificar-se amb el propi rol, creem un ambient d'introspecció amb música tranquil·la, i després per tal d'ajudar-les que es desprenguin del personatge, demanen que tanquin els ulls i facin tres respiracions conscients.

· Introduïm què és una persona refugiada i la diferència entre conceptes com migrant, refugiat/a, sol·licitant d'asil i apàtrida, consultant el "[Diccionari d'Asil](#)" de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

· Investiguem sobre les persones defensores que s'han vist forçades a marxar del seu país i les seves raons a la web del Programa CDDH Primavera 2020.

· Fem una recerca sobre la protecció internacional i espanyola a les persones refugiades i sobre el dret d'asil i sobre les campanyes de sensibilització sobre refugi.

· Investiguem sobre persones que han hagut de marxar per motius o fugir del nostre municipi i/o país per vulneració de drets humans o per defensar drets humans.

NOTA: Activitat basada en "B1. Deixaries casa teva?" de la [Maleta Refugi: treballar a l'escola el dret d'asil i les persones refugiades](#) de Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat.

PROPOSTES D'ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PRIMAVERA 2020

ACTIVITAT 06: MISSATGES SEXISTES (DRETS DE LES DONES)

OBJECTIUS:

- Demostrar com els estereotips de gènere creen discriminació vers les dones i les nenes.
- Analitzar l'ús del llenguatge i els missatges sexistes als mitjans de comunicació, xarxes socials i a la societat en general.
- Facilitar l'escolta activa, la confiança en expressar-se i l'observació.

EDAT: 12+

TEMPS: 45 a 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic

MATERIALS:

- Ordinador amb altaveus i accés a internet, projector i pantalla per visualitzar i escoltar els següents vídeos:
 - [Axe i Rexona](#)
 - [Nens/es versus Moda](#)
 - [Samarretes de "nena"](#)

DESENVOLUPAMENT:

1.- Demanem a les persones participants que formin grups de tres: sent una persona l'oradora, una l'oient i una l'observadora.

2.- Expliquem que es visualitzaran tres vídeos i després de cada vídeo:

a) l'oradora te cinc minuts per explicar a l'oient quina reflexió fa sobre del que ha vist i com se sent davant del que ha vist;

b) l'oient ha d'escoltar i assegurar-se que entén quin és el punt de vista de l'oradora, fent les preguntes que consideri necessàries; i

c) l'observadora pren nota de les habilitats de comunicació de l'oradora i de l'oient. No ha de participar en el debat, sinó observar-ho acuradament, resistint fer qualsevol suggeriment de millora o d'aclariment fins que hagi acabat el temps.

3.- Una vegada passats els cinc minuts, demanem a les persones observadores que ofereixin un resum de què ha escoltat i com han sigut les habilitats d'expressió i d'escolta per part de l'oradora i de l'oient.

4.- A cada passi de vídeo, demanem als grups que intercanviïn els seus papers d'oradora, observadora i oient fins que cada membre del grup hagi tingut una oportunitat de ser oradora, oient i observadora.

5.- REFLEXIONEM:

· Hi ha res d'aquesta activitat que us hagi sorprès?

· Quina és la imatge que és dona del noi/home i de la noia/dona en cada vídeo?

· Creieu que són imatges discriminatòries/estereotipades? Per què?

· Per què penseu que les persones tenen diferents opinions sobre aquestes imatges?

· Hi ha hagut arguments de les vostres companyes que us hagin fet canviar el vostre posicionament? Per què?

· Hi ha altres imatges, frases o paraules que discriminin segons si ets noi o noia? Quines? A què creieu que és degut?

· Què passa quan un noi o noia no està d'acord amb aquestes imatges, paraules o frases i vol ser o actuar d'una altra manera? Us heu trobat mai amb alguna situació com aquesta? Com us veu sentir i què veu fer?

· Han aconseguit transmetre les oradores les seves idees i sentiments sobre el tema?

· Heu trobat profitós parlar amb algú que estava emprant habilitats d'escolta activa?

· Com ha sigut per l'oient? Ha sigut difícil escoltar i no interrompre per fer un comentari o afegir la teva pròpia opinió? I per l'observadora?

RECOMANACIONS

- Realitzem prèviament l'Activitat 07 "Etiquetes que discriminen" d'aquest Dossier d'Activitats Didàctiques per tal de distingir entre les categories de sexe, identitat i rols de gènere i orientació sexual i reflexionar sobre els estereotips de gènere: com es creen i com es reproduïxen.
- Tenim cura i consciència dels propis estereotips de gènere i de les pròpies actituds sexistes i les compartim amb les persones participants per tal de mostrar com es poden detectar i trencar els estereotips.
- Realitzem una pluja d'idees sobre què fa que algú sigui una bona oradora/oient/observadora i quines habilitats són necessàries perquè hi hagi una escolta activa i un diàleg constructiu.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Fem dos llistats sobre frases o imatges estereotipades en relació als homes i les dones en anuncis, cançons, vídeos, articles o xarxes socials.
- Coneixem les defensores del Programa CDH Primavera 2020 que lluiten contra els estereotips sexistes i promouen i defensen l'equitat de gènere: Yurani Cuéllar (Colòmbia), Gerifel Cerillo (Filipines), Lucinda Evans (Sudàfrica) i Karla Avelar (El Salvador).
- Per grups de màxim 5 persones escollim una frase o imatge estereotipada per tal de crear un vídeo (entre- vista, cançó, curt, etc.) que transmeti un missatge sensibilitzador sobre com transformar aquest estereotip.

ACTIVITAT 07:

ETIQUETES QUE DISCRIMINEN

(DRETS DE LES PERSONES LGTBI+)

OBJECTIUS:

- Distingir entre les categories de sexe, identitat i rols de gènere i orientació sexual.
- Reflexionar sobre els estereotips de gènere: com es creen i com es reproduïxen.
- Sensibilitzar sobre la vulneració de drets que pateixen les persones LGTBI+.

EDAT: 12+

TEMPS: De 45 a 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Social i ciutadana

MATERIALS:

- Targetes de categories i d'exemples (veure material complementari)
- Fulls de paperògraf o DIN A5
- Cel·lo o blue-tack

DESENVOLUPAMENT:

1.- Expliquem que anomenarem parelles de categories indicant un lloc en l'espai que representa cada categoria (ex: cada extrem d'una línia imaginària que va a banda i banda de l'espai). Demanem a les persones participants que s'ubiquin en un punt de la línia segons amb quina categoria s'identifiquin:

- Mascle - Femella
- Home - Dona
- Masculí - Femení
- Heterosexual - Homosexual

2.- Fem grups de 3 a 5 persones (segons el nombre de participants) i donem a cada grup un sobre amb targetes de categories i targetes d'exemples.

3.- Demanem als grups que han d'aparellar els exemples amb la categoria que creuen que correspon, consultant al diccionari si tenen algun dubte sobre alguna paraula.

4.- Demanem als grups que exposin el seu quadre de categories i exemples en un full de paperògraf o DIN A5 i comparteixin amb la resta de grups com l'han construït.

5.- REFLEXIONEM:

· Creieu que les categories de sexe són només mascle i femella? Quines altres hi ha?

· Creieu que els rols de gènere són només masculí i femení? Quins altres hi ha?

· Creieu que les categories d'identitat de gènere són només home i dona? Quines altres hi ha?

· Creieu que l'orientació sexual es defineix només per heterosexual o homosexual? Quines altres hi ha?

· Creieu que alguns d'aquests exemples estan exclosos del sistema binari de gènere actual (lo "normativitzat" o considerat normal)? Per què?

· Amb quines "etiquetes" (paraules, frases o actituds) es discrimina a aquestes persones?

· De quina manera creieu que els estereotips de gènere afecten la manera que tractem les persones?

· Per què els estereotips sexistes o de gènere limiten els drets humans de les persones?

· Heu patit alguna vegada una discriminació per raó d'aquests estereotips? Com us heu sentit?

· Sou conscients d'haver discriminat algú per raó d'aquests estereotips? Com us heu sentit?

· Què podem fer per "trencar" amb els estereotips sexistes i de gènere que discriminen?

RECOMANACIONS

· Si en el grup hi ha persones que han estat víctimes d'assetjament per la seva orientació sexual o identitat o rol de gènere, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals.

· Poden haver-hi persones que declarin haver viscut discriminacions vinculades a l'ètnia (xenòfobes) i a l'orientació sexual (homòfobes), per exemple, més enllà del fet de ser homes o dones. En aquests casos, pot ser interessant visibilitzar com el gènere es creua amb altres eixos de discriminació (com, per exemple, l'ètnia o l'orientació sexual), i com una dona pot patir agressions al carrer pel fet de ser dona, però també per la seva orientació sexual o el seu color de pell (interseccionalitat).

· Aclarim els conceptes no binaris ni jerarquitzats de categories de sexe, identitat i expressió (rol) de gènere, i orientació sexual. Per això recomanem el [marc conceptual i recomanacions metodològiques](#) de la campanya educativa "Ni uniformes ni etiquetes: per una escola i un món intercultural i amb equitat de gènere" de la Fundació Akwaba, el·laborat pel col·lectiu Lo Relacional.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

· Repetim el pas 1 de l'activitat i demanem a les persones participants que s'ubiquin de nou en l'espai segons les categories després d'haver aclarit els conceptes.

· Coneixem la defensora [Karla Avelar](#), reconeguda defensora dels drets de les persones LGBTI a El Salvador, visionant el vídeo de l'entrevista realitzada per COMCAVIS TRANS.

· Fem recerca sobre quines campanyes de sensibilització en defensa i promoció dels drets dels col·lectius LGTBI+ hi ha en el nostre municipi i a l'àmbit nacional i internacional.

NOTA: Activitat basada en «Sessió 2 Bloc Secundària» de la Guia Pedagògica Ni Uniformes ni etiquetes - Primera fase, de la Fundació Akwaba.

ACTIVITAT 08: VIURE AMB MENYS? (DRET AL MEDI AMBIENT)

OBJECTIUS:

- Conèixer els impactes dels nostres hàbits de consum en el medi ambient, especialment en relació a la generació de residus.
- Reflexionar sobre possibles canvis d'hàbits que contribueixin a una reducció de la nostra petjada ecològica i en els drets humans d'altres persones.
- Reflexionar sobre els vincles entre medi ambient i els drets humans.

EDAT: 12+

TEMPS: 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Coneixement i la interacció amb el món físic
- Matemàtica

MATERIALS:

- Pissarra i retoladors de pissarra
- Ordinador, projector i accés a internet
- Vídeo "La història de les coses":
 - [Versió oficial amb subtítols en castellà:](#)
 - [Versió doblada](#)

DESENVOLUPAMENT:

- 1.- Analitzem els hàbits de consum a partir de l'esmorzar a la classe i anotem les dades de forma gràfica a la pissarra o a un lloc visible:
 - Nombre d'embolcalls reutilitzables i tipologies
 - Nombre d'embolcalls d'un sol ús i tipologies

- 2.- Realitzem càlculs per extreure'n els percentatges i

REFLEXIONEM:

- Quin tipus d'embolcall està més estès a la nostra classe?
- Entre les diferents opcions reutilitzables, hi ha alguna diferència? Alguna que ens cridi l'atenció? De quins materials estan fets?
- Entre les diferents opcions d'un sol ús, hi ha alguna diferència? Detectem alguna tendència? De quins materials estan fets? Són indispensables?

- 3.- Fem una pluja d'idees sobre els avantatges i inconvenients de cada tipologia:

EMBOLCALLS D'UN SOL ÚS		EMBOLCALLS REUTILITZABLES	
AVANTATGES	INCONVENIENTS	AVANTATGES	INCONVENIENTS

4.- REFLEXIONEM:

- Quin impacte tenen uns i altres sobre el medi ambient?

- Què ens pesa més a l'hora de triar com gestionem el nostre esmorzar, els avantatges o inconvenients dels diferents tipus d'embolcalls?

- 5.- Veiem el vídeo "[La historia de las cosas](#)" i després REFLEXIONEM:

- Què us ha semblat el vídeo? Hi ha res que us hagi sorprès?

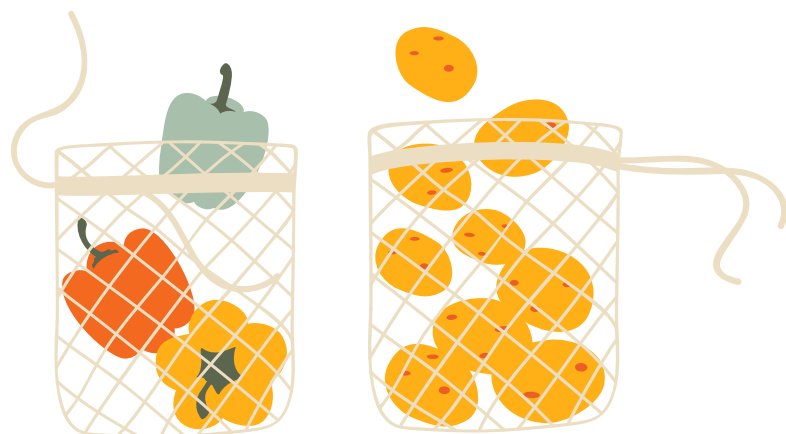
- Quina relació trobeu que té el vídeo amb la taula que hem fet anteriorment? Podríem completar-la? Dediquem temps a aquesta part.

- Si tornem a avaluar què pesa més, avantatges o inconvenients dels diferents tipus d'embolcalls, hi ha algun canvi respecte abans? Quins?

- Hi ha avantatges al nostre llistat que impliqui a altres persones? Quines?

- Hi ha inconvenients al nostre llistat que impliqui a altres persones? És just?

- Quin impacte té la gestió de residus en el medi ambient? Quina relació té amb els drets humans?

6.- **REFLEXIONEM** sobre el nostre consum, més enllà de l'esmorzar:

- Podríem fer extensiu els avantatges i inconvenients que hem llistat per als embolcalls amb altres elements de consum de la nostra vida quotidiana? Quins? I a l'escola?
- Com podem disminuir la producció de residus en el nostre consum? Com podem reduir la seva generació de residus?
- Com podem allargar la vida útil dels materials i, per tant, ajornar que esdevinguin "residus"?
- Com podem gastar menys fent el mateix i/o fer-ho diferent i gastar i embrutar menys?
- En el cas de generar residus, quines opcions tenim amb els residus?

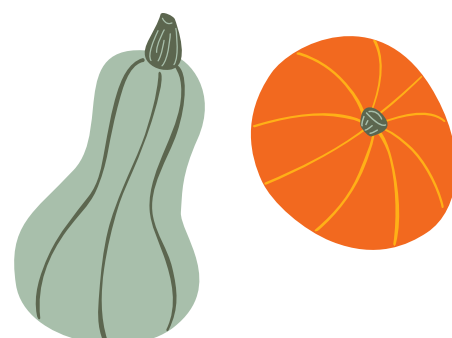
RECOMANACIONS

- Si disposem de més temps, abans de veure el vídeo, investiguem sobre l'origen dels materials i el seu impacte al medi ambient, així com de les formes d'eliminació dels mateixos. Podem trobar dades concretes a [Recull de recursos Embolcalls + Sostenibles](#) de l'Ajuntament de Barcelona i a [Hàbitat Guia d'activitats per a l'educació ambiental](#).
- El dret humà a gaudir d'un medi ambient saludable i no degradat és un dret humà de 3a generació, per més informació veure [Història del Drets humans d'Amnistia Internacional Catalunya](#).
- Podem inspirar-nos en l'ús creatiu de material reciclable que duen a terme artistes com el defensor del Programa CDDH Primavera 2020 [Dimir Viana](#), dirigent brasiler d'una cooperativa que fa recollida de paper per al seu posterior reciclatge a la ciutat de Belo Horizonte, i més a prop nostre, el col·lectiu [Drap Art](#).

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Reflexionem més sobre la nostra petjada ecològica mitjançant el [qüestionari de VidaSostenible.org](#): recollim dades a casa durant una setmana, compartim-les i fem estadístiques.
- Investiguem sobre el concepte d'economia circular introduït al final del vídeo "La història de les coses" a partir de la següent fitxa inclosa la [Guia Didàctica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona](#).
- Podem aprofundir sobre els impactes del nostre consum de minerals a escala global amb l'Activitat 05 "Viure sense..." del [Dossier d'Activitats Didàctiques CDDH Tardor 2019](#).

NOTA: Activitat inspirada en el projecte d'Escoles + Sostenibles, de l'Ajuntament de Barcelona: [Embolcalls + Sostenibles / Esmorzars + Saludables](#)

ACTIVITAT 09: IMATGES DE PAU

OBJECTIUS:

- Reflexionar sobre la violència: les seves raons i formes i les possibles respostes
- Desenvolupar de manera vivencial formes no violentes de resoldre els conflictes
- Prendre consciència de les pròpies emocions i sentir empatia amb les dels altres

EDAT: 12+

TEMPS: De 60 a 90 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Artística i cultural

MATERIALS:

- Fulls de paperògraf o pissarra

DESENVOLUPAMENT:

1.- Parlem sobre el tema de la violència amb les persones participants fent les següents preguntes i anem recollint les respostes en un paperògraf o pissarra:

- Què és per vosaltres la violència?
- Quines formes de violència hi han? (física, verbal i psicològica)
- Davant d'una acció de violència: quins són els rols de les persones que hi participen? (autor/a, víctima, testimoni que no ajuden o persones que ajuden)
- Com i en quins àmbits exercim o vivim la violència entre nosaltres? (aula, escola, amistats, família, barri o ciutat) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?
- En quins mitjans se'ns transmet violència? (videojocs, premsa, televisió, pel·lícules, xarxes socials) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?

2.- Fem grups de 4 a 6 persones. Expliquem a cada grup que tenen 5 minuts per parlar sobre situacions de conflicte que hagin observat com a violentes en diferents àmbits i/o mitjans. Procurem que hi hagi diversitat (escola, família, amics, mitjans de comunicació, videojocs, etc).

3.- Cada grup ha d'escollir una situació de violència sobre la qual s'ha parlat i ha de crear una "imatge de no pau" estàtica o congelada. Recordem que totes les persones del grup han de tenir un paper, que han de representar sense cap mena de so o moviment i expressant amb tot el cos, especialment amb l'expressió facial, les emocions de cada personatge.

4.- Demanem a cada grup que representi la seva "imatge". La resta de participants observa i comenta què creu que succeeix a la imatge. El grup que la presenta, no pot fer cap comentari en relació a les valoracions.

REFLEXIONEM:

· Qui exerceix la violència? Qui la pateix? Quins són i que fan els testimonis?

· Quins sentiments o emocions us provoca l'escena i cadascun dels personatges?

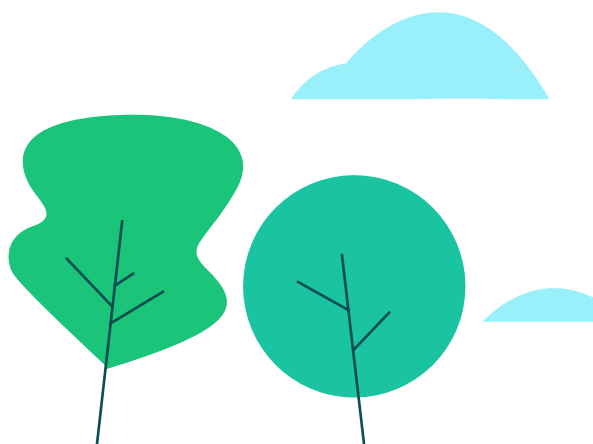
5.- A continuació els grups tornen a treballar per parlar de com en la mateixa situació o conflicte que han representat abans es podria representar amb una "imatge de no-violència", és a dir, com seria la "imatge de pau" d'aquesta situació amb idees concretes de resolució, suport i protecció.

6.- Cada grup representa la seva "imatge de pau" i es fa debat després de cada representació. El grup pot explicar quina era la situació exacta que volia representar abans i ara.

REFLEXIONEM:

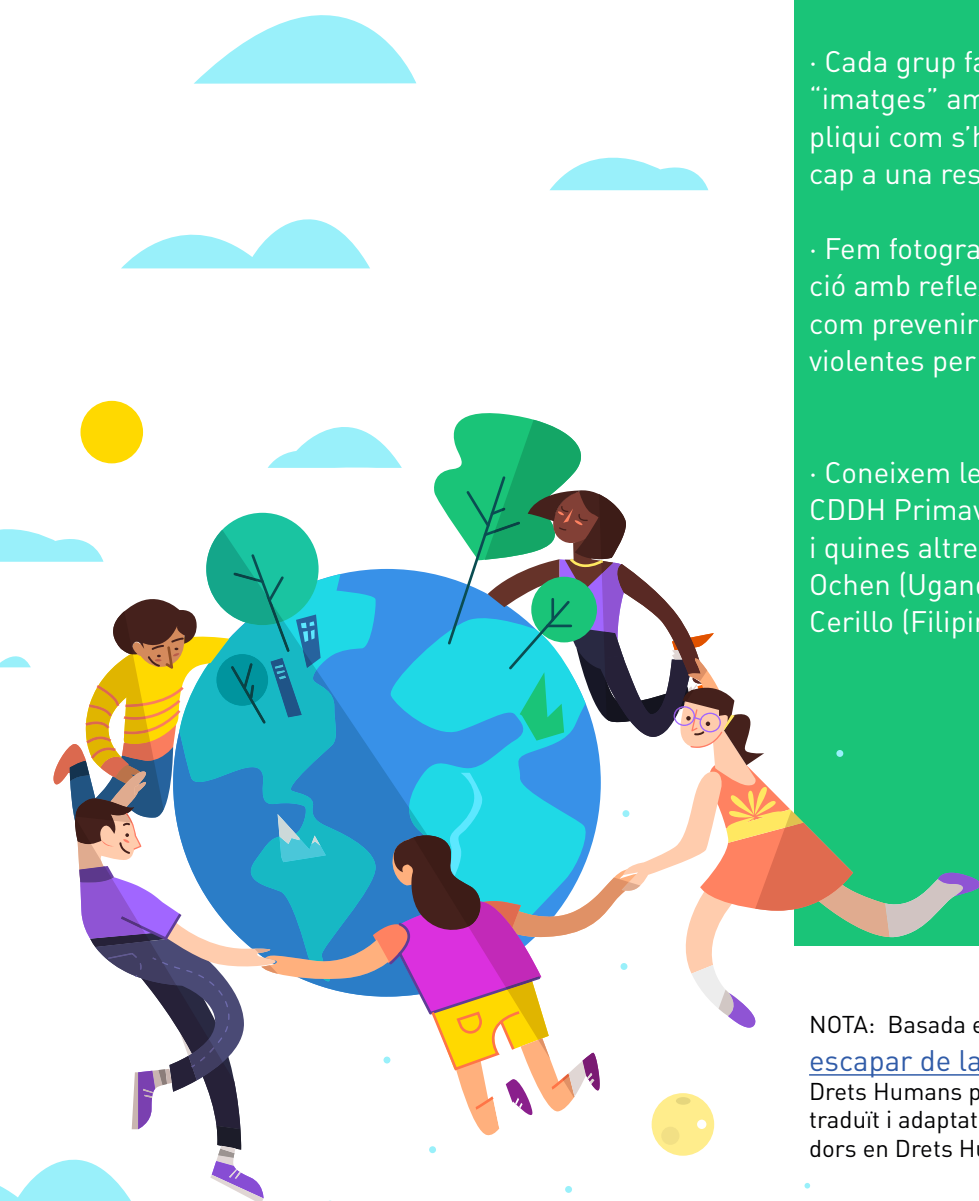
- Quina diferència hi ha en relació a l'anterior imatge?
- Quins sentiments o emocions us provoca la nova imatge?
- Què creieu que ha passat entre una imatge i l'altre?

7.- Convidem a la resta de participants que suggereixin altres possibles "imatges de pau" i que el grup les representi de nou. Les persones que proposin es poden incorporar a la nova "imatge".

8.- REFLEXIONEM:

- Com us he sentit representant les “imatges de no pau”?
- Ha estat difícil trobar una imatge de “pau”? Per què?
- Com us he sentit representant les “imatges de pau”?
- Us heu inspirat en alguna experiència pròpia o propera per fer les “imatges”? Quines?
- Creieu que existeix el dret a la pau? Quins altres drets hi estan relacionats?
- Com es vulnera aquest dret? I com es pot protegir?
- Quines actituds són necessàries per resoldre els conflictes de manera constructiva i positiva, és a dir, per promoure el dret a la pau?

PROPOSTES D'ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PRIMAVERA 2020

RECOMANACIONS:

- Si en el grup hi ha participants que han estat víctimes de violència, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar quan preparada està la persona i el grup per parlar sobre ells mateixos. Si valorem que no ho facin els hi podem proposar que pensin en una situació típica o que s'inspirin en situacions o missatges de violència que reben en els mitjans de comunicació i les xarxes socials.
- Introduïm l'activitat fent alguns exercicis expressió d'emocions mitjançant el cos i l'expressió facial (tristesa, por, ràbia, alegria, vergonya, fàstic, impotència, etc) per tal de fer escalfament i que connectin amb els sentiments i/o reaccions dels personatges. Els animem que observin les seves pròpies emocions i sentin empatia amb les de l'altre.

PROPOSTES DE CONTINUÏTAT :

- Cada grup fa una representació curta de les seves “imatges” amb veu i moviment, de manera que s'expliqui com s'ha desenvolupat la situació de violència cap a una resolució positiva del conflicte.
- Fem fotografies de les “imatges” per fer una exposició amb reflexions i propostes sobre el dret a la pau, com prevenir la violència i com construir formes no violentes per resoldre els conflictes.
- Coneixem les persones defensores del Programa CDDH Primavera 2020 que defensen el dret a la pau i quines altres drets defensen i promouen: Víctor Ochen (Uganda), Yurani Cuellar (Colòmbia) i Gerifel Cerillo (Filipines).

NOTA: Basada en Activitat «[6. Construïm imatges per escapar de la violència](#)» (ENLLAÇ) del Manual d'Educació en Drets Humans per a Infants: Petit Compass del Consell d'Europa, traduït i adaptat per AHEAD - Associació d'Educatrices i Educadors en Drets Humans.

ACTIVITAT 10: VIOLÈNCIA ALS MITJANS (DRET A LA PAU)

OBJECTIUS:

- Ser conscients de la desmesurada transmissió de la cultura de la violència en els mitjans.
- Prendre consciència de les pròpies emocions i sentir empatia amb les dels altres.
- Treballar l'acceptació de la discrepància i el consens.

EDAT: +12

TEMPS: 60 minuts

COMPETÈNCIES:

- Social i ciutadana
- Comunicativa, lingüística i audiovisual
- Matemàtica

MATERIALS:

- Impressions de fitxa d'activitat i bolígrafs (veure fitxa a material complementari)
- Fulls de paperògraf o DINA3 i retoladors

DESENVOLUPAMENT:

1.- Parlem sobre el tema de la violència amb les persones participants fent les següents preguntes i anem recollint les respostes en un paperògraf o pissarra:

- Què és per vosaltres la violència?
- Quines formes de violència hi han? (introduïm els conceptes de violència directa, cultural i estructural)
- En quins mitjans se'ns transmet violència? (videojocs, mitjans de comunicació, pel·lícules, còmics, xarxes socials) I com ens afecta en les nostres emocions? I en les nostres relacions?

2.- Expliquem que farem 3 grups i que cada grup treballarà sobre un tipus de mitjans, tot i que la primera tasca és individual. Cada persona de cada grup rep una fitxa per completar en relació a un tipus de mitjans: les del primer grup analitzaran videojocs i videoclips, les del segon, pel·lícules d'animació i sense animació, i les del tercer, notícies de televisió i de premsa. S'explica que tenen cinc minuts per escriure a la fitxa els màxim possible de vídeo jocs, videoclips, etc. que conegui.

3.- Un cop passats els cinc minuts, han de:

- Valorar si cada un dels materials enunciats en el seu llistat transmet o no idees o actituds violentes i si inclouen armes o no.

- Calcular el percentatge de materials que és violent i el percentatge de materials que inclou armes en relació al total de materials enunciats (veure fitxa d'activitat).

4.- Un cop acabada la fitxa individualment, es demana que comparteixin els seus llistats i els seus percentatges amb una altre persona del seu grup.

5.- Després de compartir les fitxes per parelles, es demana que les comparteixin amb la resta del grup i que facin una llista consensuada, calculin de nou els percentatges i ho escriguin en un full de paperògraf o DINA3.

6.- Cada grup presenta en plenària les seves llistes i percentatges i es penjen en un lloc visible per a tothom.

7.- REFLEXIONEM:

- Us han sorprès els percentatges resultants? Per què?
- Us sembla que la proporció de material violent que heu trobat és alta o baixa? En quin tipus de mitjans és més alta?
- Us sembla que la proporció d'ús d'armes que heu trobat és alta o baixa? En quin tipus de mitjans és més alta?
- Per què creus que hi ha aquesta proporció de violència en els mitjans?
- Per què creieu que (globalment) més homes que dones tenen accés a una arma?
- Per què creieu que (globalment) la majoria de persones que fan servir armes són homes i la majoria de víctimes de violència armada són dones?
- Per què creieu que (globalment) els joves tenen més risc de violència armada?
- Com us he sentit realitzant la fitxa individualment? I compartint-la en parella? I treballant-la en grup?
- Hi ha hagut discrepàncies? Per què?
- Com heu arribat a acords per consensuar la llista?
- Com us sentiu quan veieu violència en els mitjans? I quan veieu violència armada?

RECOMANACIONS

- Si en el grup hi ha participants que han estat víctimes de violència, hem de ser especialment curosos a l'hora de tractar el tema i valorar si la persona i el grup estan preparats emocionalment per parlar sobre situacions personals.
- En relació als conceptes sobre violència, recomanem la lectura prèvia del Quadern d'Educació per la Pau "Introducció de conceptes: pau, violència i conflicte" de l'Escola de Cultura de Pau (UAB).
- En relació a violència armada, recomanem la lectura prèvia d'algunes fitxes amb dades globals incloses a la guia pedagògica "Gun Free South Africa: Toolkit" que proposa l'ONG a la que pertany la defensora Sara Chitambo.

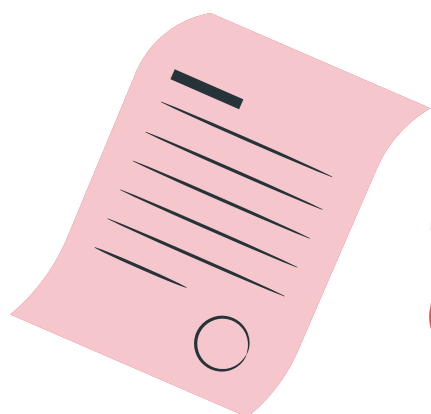
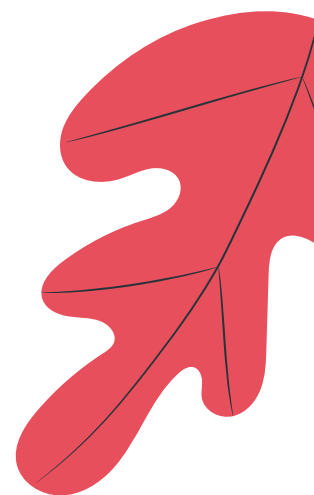
PROPOSTES DE CONTINUÏTAT

- Cada grup (segons el tipus de mitjans) fa un pòster d'un videojoc o videoclip, pel·lícula o notícia que transmeti una imatge i/o missatge de pau.
- Realitzem l'Activitat 09 "Imatges de pau" d'aquest Dossier d'Activitats Didàctiques per tal de reflexionar sobre la violència i desenvolupar eines no violentes de resoldre conflictes.
- Coneixem les persones defensores del Programa CDDH Primavera 2020 que defensen el dret a la pau i les seves eines de no violència: Víctor Ochen (Uganda), Yurani Cuellar (Colòmbia) i Gerifel Cerillo (Filipines).

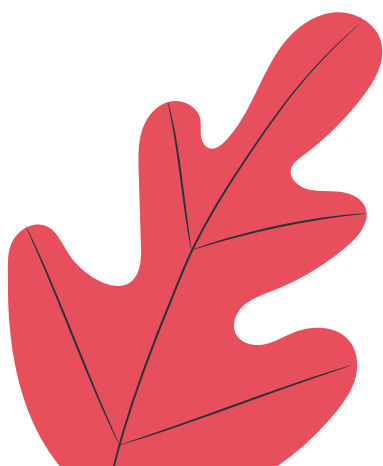
NOTA: Activitat basada en la dinàmica «Violència en els mitjans» de l'Escola de Cultura de Pau (UAB).

MATERIAL COMPLEMENTARI

ACTIVITAT 02: ESCOLLIM? (DRETS CIVILS I POLÍTICS)
MATERIAL COMPLEMENTARI:
TARGETES DE DRETS RELACIONATS AMB ELS ARTICLES
DEL PACTE INTERNACIONAL DE DRETS CIVILS I POLÍTICS

Dret a la no discriminació per raó de raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política, ni de cap altra índole.

ARTICLE 2 PIDCP

Dret a la igualtat entre homes i dones.

ARTICLE 3 PIDCP

Dret a la vida i a la supervivència.

ARTICLE 6 PIDCP

Dret a no ser sotmès a tortures ni penes de tracte cruel, inhumà o degradant.

ARTICLE 7 PIDCP

Dret a no ser sotmès a l'esclavitud ni a treballs forçosos.

ARTICLE 8 PIDCP

Dret a la llibertat i seguretat de la persona i a no ser arrestat o detingut de manera arbitrària.

ARTICLE 9 PIDCP

Dret a la llibertat i al lliure moviment.

ARTICLE 12 PIDCP

Dret a la igualtat davant la llei, i a la presumpció d'innocència fins que es provi la culpabilitat.

ARTICLE 14 PIDCP

Dret a la privacitat i a la seva protecció per la llei.

ARTICLE 17 PIDCP

Dret a la llibertat de pensament, consciència i religió.

ARTICLE 18 PIDCP

Dret a la llibertat d'opinió i expressió.

ARTICLE 19 PIDCP

Dret a la llibertat d'associació.

ARTICLE 22 PIDCP

Dret a la reunió pacífica.

ARTICLE 21 PIDCP

Drets dels infants a gaudir de mesures de protecció per part tant de la seva família, de la societat i de l'Estat.

ARTICLE 19 PIDCP

Dret a participar en els assumptes públics, al vot i a ser elegit i accedir al servei públic.

ARTICLE 25 PIDCP

Dret a la igualtat davant la llei a una mateixa protecció.

ARTICLE 26 PIDCP

ACTIVITAT 04: QUI ES QUEDA ENRERE? (NO DISCRIMINACIÓ)

MATERIAL COMPLEMENTARI: TARGETES DE ROLS

Ets una dona trans d'El Salvador que va arribar fugint després de violacions i tortures a la presó del seu país.

Ets una estudiant universitària, filla del gerent d'una oficina bancària.

Ets una dona amb VIH positiva portada amb engany des d'Ucraïna per tràfic de blanques.

Ets una persona que només es pot moure en cadira de rodes.

Ets un nena que viu en un camp de refugiats sense la seva família arrel de la guerra en el seu país.

Ets una persona addicta a l'heroïna que ha estat varies vegades a rehabilitació.

Ets una noi d'etnia roma gay a qui la família vol casar amb una dona.

Ets una persona que treballa com autònom a qui han diagnosticat una malaltia mental.

Ets una camperola de Colòmbia desplaçada del seu poble per raó dels conflictes interns del país.

Ets la filla de l'ambaixador de Noruega en el país on vius.

Ets una dona activista a qui acaben de matar a uns dels seus companys per denunciar corrupció al seu país.

Ets fill d'un immigrant xinès que té un pròsper comerç de menjar ràpid.

Ets una persona gran que va migrar als Estats Units des d'una comunitat indígena a Chiapas (Mèxic).

Ets el propietari d'una empresa d'importacions i exportacions divorciat.

MATERIAL COMPLEMENTARI: SITUACIONS

- Mai has passat per una dificultat financera greu.
- Tens un habitatge adequat amb electricitat, aigua, telèfon i televisor.
- Pots utilitzar i beneficiar-te d'internet.
- Sents que el teu idioma, religió i cultura són respectats en la societat en la qual vius.
- Pots parlar i llegir la teva llengua materna més enllà del teu àmbit familiar.
- Sents que la teva opinió en assumptes socials i polítics són importants, i que els teus punts de vista són escoltats.
- Altres persones et consulten sobre diferents assumptes
- No tens por de ser detingut per la policia.
- Saps a on anar per demanar consell i ajuda quan ho necessites.
- Tens protecció social i mèdica adequada a les teves necessitats.
- Pots anar de vacances una vegada a l'any.
- Pots convidar als teus amics i amigues a sopar a casa teva.
- Mai t'has sentit discriminada a causa de la teva identitat de gènere o orientació sexual.
- Sents que pots estudiar i pots escollir la teva professió.
- No tens por a ser assetjat/da o atacat/da als carrers, mitjans o xarxes socials.
- Pots votar en les eleccions nacionals i locals.
- Pots celebrar les festes religioses més importants amb els teus familiars i amistats.
- Pots participar en un seminari internacional o anar de vacances a l'estranger.
- Pots anar al cine, teatre o concerts almenys una vegada al mes.
- No tens por pel teu futur o el dels teus fills i/o filles.
- Pots comprar roba nova almenys una vegada cada tres mesos.
- Pots enamorar-te de la persona de la teva elecció sense prejudicis socials.
- Pots anar de la mà de la teva parella al carrer sense por a agressions o insults.
- Sents que les teves competències són apreciades i respectades en la societat en la qual vius.
- Tens una vida interessant i ets positiu sobre el teu futur.

A05: I TÚ, QUÈ FARIES?

(DRETS DE LES PERSONES REFUGIADES I POBLACIÓ MIGRANT)

MATERIAL COMPLEMENTARI: TARGETES DE ROLS

Ets una persona gran amb dificultats per caminar i reps molt suport i ajuda per fer les teves activitats diàries dels teus veïns i veïnes.

Ets l'únic doctor en la teva comunitat i dirigeixes una clínica molt concorreguda. Tens un germà que viu en el país veí i que t'anima que hi vagis a viure amb ell.

Ets una bona estudiant que vols finalitzar els seus estudis a l'estranger i treballa per estalviar i ajudar als teus pares que no tenen bona salut.

Tens una família monoparental amb dos infants. No tens cap parent a la zona i lluites per sobreviure donat que no pots treballar. Pertanys a una minoria ètnica del país.

Ets un jove trans que la seva família desconeix la seva identitat sexual i pateixes bullying a l'institut. Estàs desitjant marxar de la teva ciutat i començar de nou.

Ets una camperola desplaçada d'altre regió del país per conflictes. T'has organitzat amb altres dones per lluitar per la l'accés a la terra enfront a empreses transnacionals extractores.

Ets una persona amb fatiga crònica. Per la teva salut depens de la medicació i necessites acompanyament familiar i supervisió terapèutica. Pertanys a una minoria lingüística del país.

Ets una dona embarassada que està esperant la teva primera criatura i estàs tenint un embaràs complicat. Necessites repòs. Pertanys a una minoria religiosa del país.

Ets un comerciant que et dediques a vendre coses de segona mà a la teva botiga. Has engegat un negoci de venda per internet que comença a tenir èxit.

Ets una funcionària que treballa a l'Ajuntament municipal des de fa molt de temps. Ets una de les persones responsable de gestionar de l'administració sanitària a la teva ciutat.

Ets un mestre de música activista compromès amb la protecció d'infants que treballa la percussió amb instruments creats amb material reciclat.

Ets una periodista que treballa al diari digital nacional i estàs amenaçada de mort per haver publicat reportatges denunciant la corrupció del teu país.

SITUACIÓ	NOTÍCIA 1	NOTÍCIA 2	NOTÍCIA 3
CONFLICTE	Fa temps que hi ha lluites constants entre dos grups ètnics al teu país. Tot i que les lluites estan localitzades en una part del país, hi ha hagut brots de violència a la teva ciutat on la majoria de persones pertanyen a un dels grups ètnics. La gent té por i procuren quedar-se dins de casa tant com sigui possible. Algunes s'han mogut a altres parts del país.	La lluita s'ha estès i està arribant a la teva ciutat. L'exèrcit està sent enviat als carrers per mantenir l'ordre. Les autoritats han advertit a la ciutadania ciutadanes sobre el perill de moure's a certes parts del país. Alguns hospitals i escoles han tancat per falta de personal, donat que metges i mestres estan marxant a altres parts del país més segures.	En les últimes setmanes la situació sembla estar sota control i algunes persones s'han atrevit a marxar del país. En el mercat de la ciutat hi ha hagut més moviment. Algunes persones que van marxar han anat tornant. Tot i així altres persones senten que la situació és encara insegura. Ahir anit va haver-hi una explosió a la capital i les causes encara són confuses.
POBRESA	Vius en un poble d'agricultura que ha patit una sequera severa que afecta a tot el país. El fracàs de collita any rere any ha colpejat el teu poble molt durament, causant pobresa extrema. A banda de l'agricultura, hi ha molt pocs treballs assequibles. Molts joves han marxat per trobar millors treballs en altres parts. Alguns escriuen dient que guanyen més diners a fora.	L'economia del país pateix un descens prolongat i hi ha molta por que la situació no millori a curt termini. Els béns bàsics es fan cada vegada més cars. Molts joves i professionals marxen cercant millor fortuna en altres llocs, moltes vegades deixant infants i gent gran. Algunes persones que han trobat feina a l'estranger envien diners i això sosté a les famílies.	Després de mesos de dificultats severes, sembla que els primers signes de recuperació econòmica apareixen a l'horitzó. S'estan obrint negocis allà on fa uns mesos es tancaven botigues. Algunes persones que van guanyar diners a l'estranger ara estan tornant a casa. Han invertit en una universitat nova, i s'espera que els estudiants portaran nova vida al poble.

ACTIVITAT 07: ETIQUETES QUE DISCRIMINEN (DRETS DE LES PERSONES LGTBI+)
MATERIAL COMPLEMENTARI: CATEGORIES I EXEMPLES

SEXE

**IDENTITAT
DE GÈNERE**

ROL DE GÈNERE

ORIENTACIÓ SEXUAL

EXEMPLES

MASCLE	FEMELLA	INTERSEXUAL
HOME	DONA	TRANSGÈNERE
MASCULÍ	FEMENÍ	NOIA MASCULINA
TRANSEXUAL	NOI FEMENÍ	HOMOSEXUAL
HETEROSEXUAL	BISEXUAL	ASEXUAL

ACTIVITAT 10: VIOLÈNCIA ALS MITJANS (DRET A LA PAU)

MATERIAL COMPLEMENTARI: FITXA D'ACTIVITAT

NOM	
TIPUS DE MITJANS ANALITZATS	
LLISTAT DE MATERIALS	
QUANTS D'AQUEST MATERIALS SÓN VIOLENTS?	DE ____ MATERIALS ANALITZATS, ____ SÓN VIOLENTS. AIXÒ REPRESENTA UNA PROPORCIÓ DEL ____%
QUANTS D'AQUESTS MATERIALS INCLOUEN ARMES?	DE ____ MATERIALS ANALITZATS, ____ INCLOUEN ARMES. AIXÒ REPRESENTA UNA PROPORCIÓ DEL ____%

Ciutats Defensores dels Drets Humans

<http://ciutatsdretshumans.cat/> <https://www.facebook.com/ciutatspau/> @ciutatsddhh #ciutatsddhh

Organitzen:

Participen:

Col·laboren:

